

ÖZET

AYDIN İLİNİN KUTANÖZ VE VISSERAL LEISHMANIASIS'İN ENDEMİK OLDUĞU KIRSAL ALANLARINDA PHLEBOTOMINE KUM SİNEKLERİNİN DAĞILIM VE ÇEŞİTLİLİĞİNİN BELİRLENMESİ

Tuğba KIVRIM

Yüksek Lisans Tezi, Biyoloji Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Selçuk HAZIR

Prof. Dr. Hatice ERTABAKLAR

2014, 89 sayfa

Phlebotominae alt familyasına ait kum sineklerinin Aydın ili ve civarındaki dağılım ve çeşitliliğini belirlemek üzere Nazilli, Köşk ve Sultanhisar ilçelerine bağlı 9 farklı köyde Haziran 2011, Temmuz ve Ağustos 2012 tarihlerinde örnekleme çalışmaları yapılmıştır. Örnekleme yerleri belirlenirken Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesine başvuran hastaların yaşadığı köyler dikkate alınmıştır. Çalışmada ışık tuzakları ve yağlı kağıt tuzaklar kullanılmıştır. Tuzaklar günbatımı saatlerinde yerleştirilmiş ve ertesi gün gündoğumu saatlerinde toplanmıştır. Işık tuzaklarıyla 459, yağlı kağıtlarla ise 1.165 olmak üzere toplam toplam 1624 kumsineği yakalanmıştır. Yapılan morfolojik incelemeler sonucunda bu örneklerden ışık tuzaklarıyla yakalananların 248 tanesinin dişi, 211 tanesinin ise erkek olduğu belirlenmiştir. Yağlı kağıtlar kullanılarak yakalanan bireylerden ise 475 dişi, 690 erkek elde edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda yakalanan bireylerin *Phlebotomus* ve *Sergentomyia* cinslerine ait oldukları belirlenmiştir. Tür düzeyinde yapılan teşhisler sonucunda *Phlebotomus* cinsine ait 7 farklı tür (*Phlebotomus papatasi*, *P. tobbi*, *P. simici*, *P. similis*, *P. brevis*, *P. alexandri*, *P. neglectus/syriacus*), *Sergentomyia* cinsine ait ise 2 tür (*Sergentomyia. dentata*, *S. minuta*) tespit edilmiştir. Toplamda *P. papatasi* türüne ait 150 (79♀, 71♂), *P. tobbi* türüne ait 193 (130♀, 63♂), *P. neglectus/syriacus* türüne ait 182 (48♀, 134♂), *P. similis* türüne ait 22 (12♀, 10♂), *P. simici* türüne ait 42 (13♀, 29♂), *P. brevis* türüne ait 4♀, *P. alexandri* türüne ait 3 (1♀, 2♂), *S. dentata* türüne ait 1.010 (426♀, 584♂) ve *S. minuta* türüne ait 18 (10♀, 8♂) birey saptanmıştır. Cins ve altcins düzeyinde bakıldığında *Phlebotomus* cinsine ait 596, *Paraphlebotomus* altcinsine ait 25, *Larrousius* altcinsine ait 375, *Adlerius* altcinsine ait 46, *Sergentomyia* cinsine ait ise 1028 birey tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kum sineği, *Phlebotomus*, *Sergentomyia*, *Leishmania*